

Incumbensa Kreiliger concernent las consequenzas finanzialas per il maun public pervia dals donns da selvaschina en il guaud

Dapi decennis èsi enconuscent ch'il guaud na po betg sa regiuvinar suffizientmain, perquai che la selvaschina d'ungla (tschierv, chamutsch, chavriel, capricorn) fa memia gronds donns en il guaud. Quests donns da selvaschina han effects negativs sin la prestaziun dal guaud da protecziun, sin l'exploitaziun da laina e sin il mantegniment da la biodiversitad. Per las possessuras ed ils possessurs da guaud sco er per ils manaschis forestals resultan consequenzas finanzialas considerablas. Pli e pli savens sto il maun public impunder grondas summas en quest connex. En vista a la midada dal clima daventa questa problematica anc pli acuta.

Gia l'onn 1989 aveva la Regenza concludì da reducir il dumber da tschiervs, ch'èn la spezia da selvaschina d'ungla la pli frequent. Tuttina è questa populaziun creschida dapi lura per var 50 pertschient (cf. rapports annuals da l'Uffizi da chatscha e pestga [UCP]), ed en consequenza da quai èn s'augmentads er ils donns en il guaud. L'avust 2021 ha la Regenza perquai deliberà la strategia «Spazi da viver guaud-selvaschina 2021», che ha la finamira d'adattar la populaziun da selvaschina e da minimar ils donns da selvaschina. Mesiras correspundentas èn vegnidas integradas en il Program da la Regenza 2025 fin 2028 sco er en il Program annual 2026.

Questa strategia ha gidà a franar l'augment dals donns da selvaschina. Dapi l'onn 2021 è la populaziun da tschiervs sa diminuida per 17 pertschient (UCP 2025). Ils motivs èn ina chatscha cun cleras finamiras sco er l'augment da l'influenza dals animals da rapina gronds, vul dir dal luf e dal luf-tscherver. Displaschaivlamain mussan las retschertgas annualas, che la situaziun dals donns da selvaschina n'è – malgrà intginas distgargias localas – tut en tut anc betg sa meglierada duraivlamain (Uffizi da guaud e privels da la natira [UGP] 2025).

En la sessiun d'avrigl 2021 ha il Cussegl grond acceptà cun 100 cunter 0 vuschs ed 1 abstenziun l'incumbensa da Josias Gasser concernent la rapportaziun annuala davart la situaziun dals donns da selvaschina. Dapi lura vegn la valitaziun da la situaziun guaud-selvaschina publicada mintg'onn en moda transparenta sin la pagina d'internet dal UGP e – cun in link – er tar il UCP. Tenor l'incumbensa Gasser stuessan vegnir preschentads er ils custs ch'ils donns da selvaschina chaschunan. La publicitad sco er las purtadras ed ils purtaders da decisiuns politicas duessan pudair valitar las consequenzas finanzialas.

Bain vegnan publicads en il fratemp ils custs dal chantun per mesiras da prevenziun cunter donns da selvaschina en il guaud. Per questas mesiras custusas, che han mo effects fitg locals (saivs, protecziun chemica, bishens e raits da plastic e.u.v.), ha il chantun pajà ils onns 2012 fin 2025 passa 17 milliuns francs (UGP 2025). Questa summa cuntegna dentant mo ina pitschna part dals custs ch'èn resultads per il chantun, per las vischnancas sco er per las proprietarias ed ils proprietaris da guaud pervia da donns da selvaschina.

Perquai vegn la Regenza incumbensada sco suonda:

1. Las datas disponiblas davart tut las consequenzas finanzialas per il maun public tras l'influenza da la selvaschina vegnan rendidas accessiblas regularmain a la publicitad en ina furma adequata (rapports curts, rapports guaud-selvaschina, paginas d'internet dal UGP e dal UCP).
2. Sco consequenzas finanzialas valan – ultra dals custs per la prevenziun cunter donns da selvaschina – en spezial er:
 - a) ils custs per registrar ils donns da selvaschina (incl. UGP, UCP, vischnancas, incaricas a terzs);
 - b) ils custs per mesiras da cumpensaziun selviculturalas ed architectonicas;
 - c) las consequenzas finanzialas pervia da la reducziun da las prestaziuns dal guaud, sco ina protecziun reducida cunter privels da la natira e perditas tar ils retgavs da la raccolta da laina;
 - d) exempels concrets u calculaziuns approximativas, analogamain als models da prognosa da l'economia, èn admiss.

Cuira, ils 23 d'avrigl 2026

Kreiliger, Loepfe, Natter, Atanes, Bachmann, Bardill, Baselgia, Bavier, Berther, Biert, Bischof, Bisculm Jörg, Bundi, Cahenzli-Philipp, Coiro Schwarz, Danuser (Cuira), Danuser (Cazas), Degiacomi, Dietrich, Ehrler, Epp, Gansner, Gartmann-Albin, Gianelli, Gredig, Haltiner, Hermle, Horrer, Mazzetta, Müller, Nicolay, Oesch, Pfäffli, Preisig, Rageth, Rutishauser, Said Bucher, Schläpfer, Spagnolatti, Tomaschett (Cuira), Tomaschett (Breil/Brigels), von Ballmoos, Zanetti Livio (Landquart), Zanetti Marion (Landquart), Zaugg-Ettlin, Zindel